

PROF. DR. SC. TOMISLAV BALENOVIĆ (1942. - 2020.)

Dugogodišnji nastavnik Zavoda za stočarstvo, danas Zavoda za uzgoj životinja i stočarsku proizvodnju Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, te urednik časopisa Stočarstvo prof. dr. sc. Tomislav Balenović preminuo je 18. prosinca 2020. godine u 79-oj godini života. Na vječni počinak ispraćen je tiho, u krugu obitelji te najbližih prijatelja i suradnika. Opraštamo se od poštovanog profesora, kolege, znanstvenika i stručnjaka te učitelja mnogih uspješnih generacija doktora veterinarske medicine. Prof. dr. sc. Tomislav Balenović rođen je 27. siječnja 1942. godine u Zemunu. Osnovnu školu i II. gimnaziju „Braće Ribar“ pohađao je u Zagrebu. Maturirao je 1962. godine te iste godine upisao Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu na kojem je diplomirao 1968. Godinu dana kasnije zaposlio se u Centru za svinjogojstvo Instituta za fiziologiju i patologiju animalne proizvodnje u Zagrebu. Poslijediplomski studij Fiziologija i patologija svinjogojske proizvodnje upisao je 1969. godine. Nakon uspješnog završetka studija 1970., godinu dana kasnije izabran je na radno mjesto asistenta u Zavodu za stočarstvo, čime je započeo graditi karijeru znanstvenika, nastavnika i stručnjaka iz područja animalne proizvodnje i biotehnologije, posebice svinjogojstva. Godine 1974. pohađao je i s uspjehom završio tečaj Iskorištavanje i poboljšavanje reproduktivnih pojava u svinja. Kao mladi asistent u Zavodu za stočarstvo, pod mentorstvo profesora Svibena, istraživao je obilježje debljine leđne slanine i njegov učinak na svojstva tovnosti te kriterije za odabiranje svinja radi poboljšanja mesnatosti na svinjogojskim farmama.

Aktivno je radio na temama povezanim s reproduktivnom sposobnošću krmača te kriterijima selekcije s obzirom na plodnost i preživljavanje odojaka. Doktorirao je 1981. godine obranivši disertaciju pod nazivom Postupak i učinak odabiranja svinja s obzirom na mesnatost. U zvanje znanstvenog suradnika izabran je 1981., a u zvanje višeg znanstvenog suradnika 1985. godine.

Nastupno predavanje održao je 1984., nakon čega je izabran u znanstveno-nastavno zvanje docenta iz područja veterine za predmet Primijenjena biologija u uzgoju domaćih životinja. U zvanje izvanrednog profesora izabran je 1989., redovitog profesora 1999. i redovitog profesora u trajnom zvanju od 2004. godine. Aktivno je nastavio s istraživanjima u stočarstvu, posebno u svinjogojstvu, među kojima je uže područje znanstvenog rada profesora Balenovića bilo područje uzgoja svinja s obzirom na imunobiološka, biotehnoška i biomedicinska svojstva. Znanstvenoistraživački rad provodio je kao voditelj četiri projekta MZ RH (1991. - 1996.; 1996. - 2002.; 2002. - 2006; 2007. - 2012) i jednog projekta Vijeća za istraživanje u poljoprivredi (VIP projekta) Ministarstva poljoprivrede RH (2001. - 2003.). Osim toga, aktivno je surađivao na osam domaćih i dva međunarodna znanstvena projekta. Značajni opus njegova rada obuhvatila su područja povezana s pokazateljima kvalitete mesa na svinjogojskim farmama, mogućnostima povećanja žive vage i količine mesa u svinja postupcima odabiranja te uporabu ultrazvuka pri odabiranju nazimica. Kontinuirano je istraživao kriterije za odabiranje s obzirom na rast i iskorištavanje hrane, a sve u cilju postizanja novih spoznaja o značenju pokazatelja intenziteta plodnosti na očitovanje reproduktivne sposobnosti. Tijekom rada na projektima istraživao je kako i na koji način umanjiti gubitke tijekom razdoblja dojenja odojaka te unaprijediti tehnološke procese na farmama primjenom najnovijih spoznaja i metoda kvantitativne i kvalitativne genetike. Rezultate dobivene u istraživačkom radu primijenio je u stručnom radu prilikom izrade tehnoloških projekata za svinjogojske farme. Prof. Balenović predano je radio i na primijenjenim istraživanjima u kojima je objedinjavao probleme očuvanja zdravlja životinja te povećanja proizvodnosti u različitim sustavima uzgoja, posebno svinjogojske proizvodnje. Mnogobrojna istraživanja proveo je na svinjogojskim farmama: Poljoprivredno - industrijskog kombinata Sljeme u Sesvetama nedaleko Zagreba i PIK Mladen Stojanović u Novoj Topoli.

Rezultati istraživanja implementirani su u preko 200 znanstvenih i stručnih članaka objavljenih u domaćim i inozemnim časopisima te zbornicima s domaćih i međunarodnih skupova. Pod njegovim su mentorstvom uspješno izrađena i obranjena 27 diplomatska, dva magistarska i jedan doktorski rad.

Kao prvi autor napisao je tri udžbenika za poljoprivredne srednje škole pod naslovima: Opće stočarstvo, Svinjogojstvo i Peradarstvo (1998.), čime je doprinio osuvremenjivanju i unaprjeđenju strukovnog srednjoškolskog obrazovanja. Udžbenike je pisao na jednostavan i sažet način, tako da se može razumjeti cjelovitost nastanka života i utjecaja okoliša na stvaranje domaćih životinja uz prilagođavanje specifičnim područjima svinjogojstva, peradarstva i kasnije kuničarstva. U navedenom, uvelike su mu pomogla višegodišnja iskustva i znanstveno-stručni radovi proizašli iz rezultata istraživanja. Bio je i jedan od autora šestog izdanja Veterinarskog priručnika (2012.) kao izdanja Manualia Universitatis studiorum, nastavnog udžbenika odobrenog od strane Sveučilišta u Zagrebu.

Njegovo znanje i iskustvo prepoznato je u znanstvenoj i stručnoj zajednici u kojoj je dao veliki doprinos pri uređivanju i izdavanju različitih publikacija. Tako je od siječnja 1976. do travnja 1977. godine obavljao dužnost tehničkog urednika časopisa Veterinarski arhiv. Osim toga, bio je urednik monografije 100 godina društvenog udruživanja hrvatskih veterinara 1894. - 1994. u izdanju Hrvatske veterinarske komore (1994.) i svečane knjige Osamdeset godina Veterinarskog fakulteta u Zagrebu 1919. - 1999. (1999.) te urednik većeg broja zbornika radova predstavljenih na Hrvatskom veterinarskom kongresu i simpoziju Veterinarski dani.

Posebno je bio značajan i dug njegov doprinos u časopisu Stočarstvo u kojem je od 1969. godine bio je pomoćnik tehničkog urednika, od 1979. njegov tehnički urednik, od 1987. urednik, a od 2010. do 2019. i njegov glavni urednik.

Bio je urednik Bibliografije časopisa Stočarstvo, 50 godina od 1947. - 1996., u izdanju Hrvatskog agronomskog društva, (1998.).

U okviru stručne djelatnosti sudjelovao je u izvođenju tečajeva trajne izobrazbe veterinarara. Od strukovnih udruženja bio je član Hrvatskog veterinarskog društva 1893. – Societas veterinaria Croatica, Hrvatskog biološkog društva, i Hrvatske veterinarske komore, te međunarodnog društva -International Pig Veterinary Society

Za svoje zalaganje u znanstvenom i stručnom radu dobio je više nagrada i priznanja. Tako je dobio priznanje Zagrebačkog velesajma za aktivnost i zalaganje u organiziranju SVIND-Symposiuma od 1970. do 1980. godine, diplomu III. Jugoslavenskog kongresa za razmnožavanje i uzgoj životinja (1996.), pohvalnicu Ministarstva obrane Republike Hrvatske za pokazano zalaganje i uspješno izvršavanje svih povjerenih zadaća i doprinos u obrani Republike Hrvatske kroz veterinarsku struku (1994.). Dobitnik je i međunarodnog priznanja Certificate of Appreciation from the United States Department Agriculture awarded to Dr. Ivan Vrbanac and associates - Croatian project YO-APHIS-2-JB-180 (IF 933) Monitoring study on the pathology of pigs II. (1996. godine).

Ostavio je neizbrisiv trag u Hrvatskom agronomskom društvu, uredništvu časopisa Stočarstvo, kao i u Zavodu za uzgoj životinja i stočarsku proizvodnju Veterinarskog fakulteta u Zagrebu, u kojem je radio i stvarao više od 40 godina. Nama i svim budućim generacijama učenika i studenata poklonio je ono najvrijednije za nastavnika - svoja pisana djela s kojima će još dugo živjeti u našim mislima i sjećanjima.

Neka mu je vječna hvala i slava.

Za uredništvo:
Doc. dr. sc. S. Menčik
Prof. dr. sc. K. Salajpal